

Právní pomoc (žádost o provedení procesního úkonu) podle ZMJS – vybrané otázky

JUDr. Světlana Kloučková, Ph.D.

ředitelka MO NSZ

JA SR, Omšenie, 29. - 30. 9. 2016

Právní pomoc v užším smyslu

Právní pomoc - část třetí, hlava I ZMJS

DÍL 1 – vyžadování právní pomoci v cizím státu (§ 39 – 46)

DÍL 2 – poskytování právní pomoci cizozemským orgánům (§ 47 – 56)

DÍL 3 – zvláštní ustanovení o některých úkonech právní pomoci (§ 57 – 77)

Získání důkazu pro trestní řízení vedené v ČR z ciziny

- 1) **na základě žádosti o právní pomoc** – viz část třetí, hlava I, díl 1 ZMJS
- 2) **cizozemský orgán sám bez předchozí žádosti ČR zašle do ČR důkaz**, pokud tento důkaz byl získán v souladu s právem státu, který jej spontánně poskytuje anebo v souladu s právem ČR – viz § 42 (3) ZMJS.
- 3) **souhlas příslušného orgánu cizího státu s použitím informace**, kterou získal policejní orgán ČR v rámci spolupráce s policejním orgánem členského státu EU nebo přidruženého státu v tr. ř. jako důkazu - viz § 20 (1) ZMJS
- 4) **fyzická nebo právnická osoba**, jako poškozený a/nebo oznamovatel, **sama dobrovolně do ČR zašle písemnost pro účely dokazování v trestním řízení** (v praxi se typicky jedná o vyjádření k výši škody).

I. Vyžadování právní pomoci v cizím státu

- právní pomoc v užším smyslu, tj. provedení procesních úkonů jedním státem pro účely trestního řízení vedeného v jiném státě
- právní pomoc pro tr. ř. vedené v ČR lze v cizím státě vyžádat:
 - po zahájení úkonů trestního řízení (viz § 158/3 tr. ř.), tj. po zahájení přípravného řízení, které podléhá doзору státního zástupce
 - v průběhu celého trestního řízení (viz § 12/10 tr. ř.), včetně vykonávacího řízení
 - pro účely trestního řízení - vyžádání odsuzujícího rozsudku a s ním souvisejících informací za účelem záznamu údajů o odsouzení cizozemským soudem do evidence RT (podle § 75/1 ZMJS)

I. Oprávnění vyžádat právní pomoc

§ 40/1 ZMJS

- do podání obžaloby - pouze dozorový státní zástupce (policejní orgán může dát pouze podnět)
- po podání obžaloby - soud + SZ může vyžádat důkazy, které potřebuje k zastupování obžaloby před soudem (pouze z vlastního podnětu, nikoli na žádost předsedy senátu – *lex specialis* k § 180/2 větě třetí tr. ř., jak byla vykládána v usnesení VS v Praze z 19. 9. 2003 sp. zn. 4 To 61/2003, R 36/2005)

I. Způsob právního styku

- není-li přímý právní styk umožněn mezinárodní smlouvou, ústředním orgánem pro SZ je NSZ, pro soudy MSp (§ 40/1 ZMJS)
- aby ústřední orgán mohl zajistit vůči cizím státům jednotný postup, respektuje určitá pravidla vyplývající ze ZMJS - viz zejména § 4, § 12, § 13, § 39, § 41, mezinárodní smlouvy nebo praxe dosavadního styku s cizozemskými orgány - nově je výslovně stanoveno, že jeho stanovisko je pro justiční orgán závazné (§ 40/2 ZMJS)

I. Způsob právního styku

- přímý styk dle § 40/3 ZMJS je nadále vázán na mezinárodní smlouvu - mezi ČR a SR je přímý právní styk umožněn smlouvou ze dne 29. října 1992, doplněnou Protokolem o změně a doplnění této Smlouvy ze dne 29. října 2012 (výjimkou je SVT),
- v přímém styku je na dozorovém SZ, zda chce s MO NSZ (soudce s MOT MSp) případ konzultovat
- postup SZ v ČR je sjednocován v rámci soustavy SZ
 - POP č. 10/2013 Sb. (soudci 2 Instrukce MSP - ze dne 9. dubna 2014, č. j. 37/2013-MOT-J/65 pro spolupráci s cizinou mimo EU a ze dne 30. dubna 2014, č. j. 42/2013-MOT-J/60 pro spolupráci se státy EU)
 - metodikou MO NSZ, která je na Extranetu (přístupný ne laické či odborné veřejnosti, ale jen všem SZ v ČR) – příručka + vzory + praktické informace + překlady předpisů (Extranet MSP – přístupný soudcům a SZ)

I. Žádost SZ ČR o právní pomoc - § 41 ZMJS

- obecné základní náležitosti - § 41/1 ZMJS
- specifické náležitosti – viz ustanovení týkající se některých druhů právní pomoci (viz např. § 57/3 ZMJS u výslechu prostřednictvím videokonferenčního zařízení nebo telefonu, § 60/6 ZMJS u skrytého vyšetřování nebo § 71/2 ZMJS u společného vyšetřovacího týmu)
- další podrobnosti jsou stanoveny interními předpisy NSZ - MSp
- náležitosti žádosti stanovené mezinárodní smlouvou mají přednost (viz § 2/d) a § 3/2 ZMJS)
- § 41/2 ZMJS - obecné ustanovení o přílohách
- § 41/3 ZMJS - podklad pro poskytnutí dodatkových informací či doplnění cizozemskému orgánu na jeho žádost

I. Použitelnost důkazů - § 42 ZMJS

- Ustanovení § 42/1 ZMJS dává výslovnou možnost požádat, aby cizozemský orgán při provádění úkonu právní pomoci použil ustanovení právního řádu ČR, pokud to umožňuje právní řád dožádaného státu. Účelem této výjimky ze zásady *locus regit actum* je především zajistit použitelnost výsledku právní pomoci jako důkazu v trestním řízení v ČR.
- Cíl § 42/2 ZMJS (u doručení viz § 43/2 ZMJS) - zajistit co nejširší použitelnost důkazů získaných na základě žádosti o právní pomoc v trestním řízení vedeném v ČR (srov. v opačném směru § 49 ZMJS); limitem zůstávají ústavně zaručená práva – zejména právo na obhajobu.
- Ustanovení § 42/3 ZMJS poskytuje, za podmínek § 42/2 ZMJS, výslovný podklad pro použití důkazů získaných od cizího státu bez žádosti o právní pomoc (tzv. spontánní informace nebo předání trestního oznámení).

I. Doručení písemnosti v cizím státě – § 43 ZMJS

- § 43/1 ZMJS obecné pravidlo - písemnosti v trestním řízení se adresátům v cizím státě doručují na základě žádosti o PP, výjimky - přímé doručení podle § 43/3,4 ZMJS a doručení prostřednictvím zastupitelského úřadu podle § 76 ZMJS.
- § 43/2 ZMJS obdoba § 42/2 ZMJS pro účely doručování písemností v trestním řízení v cizím státě na základě žádosti o PP
- přímé doručování písemností adresátům v cizím státě poštou podle § 43/3,4 ZMJS vázáno na podmínku, že je umožněno buď mezinárodní smlouvou (např. SPÚ či Úmluva 2000 vůči členským státům EU či státům přidruženým k provádění schengenského *acquis*), nebo ZMJS (§ 43/4 ZMJS – nebrání-li tomu předpisy daného státu nebo mezinárodní smlouva – např. vůči USA); limitem přímého doručování jsou předpisy cizích států o doručování a jejich praktické postupy při doručování.
- zákaz pohrůžek donucením (např. pořádkovou pokutou či předvedením) v písemnostech doručovaných v cizím státě podle § 43/5 ZMJS se týká jak písemností doručovaných na základě žádostí o PP, tak písemností doručovaných přímo.

I. Předvolávání osob z cizího státu - § 44 ZMJS

- § 44/1 ZMJS se týká předvolávání jakýchkoli osob pro účely tr. ř. vedeného v ČR – nelze je vynucovat sankcemi nebo hrozbou použití donucovacích prostředků
- § 44/2 ZMJS dostavení se je dobrovolné – zásady imunity (předvolání musí obsahovat poučení o těchto skutečnostech (§ 44/3 ZMJS))
- § 44/4 ZMJS umožňuje z cizího státu do ČR předvolat (a skutečně umožnit přítomnost na území ČR) cizince, který byl zařazen do evidence nežádoucích osob podle § 154 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ať již na základě pravomocně uloženého trestu vyhoštění, pravomocného rozhodnutí o tzv. správním vyhoštění nebo z jiných důvodů. Na to navazují procedury dočasného vyřazení z evidence nežádoucích osob, přerušování výkonu trestu vyhoštění podle § 350h tr. ř. a u správního vyhoštění udělení víza nebo povolení vstupu na území ČR (viz § 122/2,3 a § 163/1/t) zákona č. 326/1999 Sb.).
- Cílem § 44/5 ZMJS je zvýšit reálnou šanci na dostavení se cizince, který podléhá vízové povinnosti, z cizího státu do ČR na základě předvolání, prostředkem pak
 - poučení cizince v předvolání o postupu, kterým může požádat o udělení víza (včetně náležitostí žádosti a místa jejího podání), a
 - žádost o součinnost vůči ředitelství služby cizinecké policie a ZÚ příslušnému k udělení víza (s uvedením doby, na kterou by vízum mělo být vydáno).

I. Rozhodnutí o některých úkonech právní pomoci - § 45 ZMJS

- Reakce na požadavek některých států, které podmiňovaly vyřízení žádosti o PP spočívající např. v zajištění věci důležité pro tr. ř., zajištění peněžních prostředků na účtu u banky, provedení domovní prohlídky nebo odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu tím, že k ní bude připojeno rozhodnutí příslušného orgánu ČR, které tento úkon nařizuje.
- Proto toto ustanovení umožňuje příslušné typy rozhodnutí vydávat i v případech, kdy nařizované úkony mají být provedeny mimo území ČR, ovšem jako výjimečné opatření, k němuž lze přistoupit pouze, je-li zřejmé, že jde o nezbytnou podmínku vyřízení žádosti o PP (tento fakt může být zřejmý již z předchozích zkušeností a není třeba jej v každém jednotlivém případě dokládat vyjádřením dožádaného orgánu). Takové rozhodnutí je pro dožádaný stát dokladem, že podmínky pro nařízení požadovaného úkonu, stanovené právním řádem ČR, byly splněny.

II. Poskytování právní pomoci cizozemským orgánům

- § 47/1 ZMJS – podmínka **vedení trestního řízení v dožadujícím státě** a poskytnutí právní pomoci pro účely takového řízení - některé mezinárodní smlouvy (např. SPÚ či Úmluva 2000) rozšiřují režim právní pomoci např. i na tzv. **správní právo trestní**, takže orgány ČR jsou povinny poskytovat právní pomoc i pro účely tohoto typu řízení, i když jej český právní řád nezná
- vyřízení žádosti o PP podle práva ČR + MS, pokud stanoví něco jiného než zákon (čl. 10 Ústavy)

II. Role ústředních orgánů

- výslovně upravena role ústředních orgánů při poskytování právní pomoci
- ústředními orgány jsou podle § 48/1 ZMJS NSZ (žádosti zasílané v př. ř. v dožadujícím státě) a MSp (v ostatních případech)
- úkol - mají zajistit, aby postup vůči cizím státům v oblasti právní pomoci v trestních věcech byl jednotný a respektoval určitá pravidla vyplývající ze ZMJS (viz zejména § 4, § 5, § 12, § 13, § 47), MS nebo praxe dosavadního styku s cizozemskými orgány
- stanoven postup pro sjednání nápravy nedostatků či pochybení v žádostech cizozemských orgánů o právní pomoc nebo jejich přílohách
- NSZ – sjednává a uzavírá dohodu o SVT

II. Orgány příslušné k vyřízení žádosti o PP

- umožňuje-li mezinárodní smlouva přímý styk justičních orgánů, justiční orgán příslušný k vyřízení žádosti o PP podle § 48/3 ZMJS vykonává též oprávnění, která by jinak příslušela ústřednímu orgánu
- § 48/4 ZMJS postup při doručení žádosti nepřislušnému orgánu

II. Věcná a místní příslušnost k vyřízení žádosti o PP

- v př.ř. KSZ, po podání obžaloby KS, v jehož působnosti má být **proveden úkon** (včetně žádosti o souhlas s použitím informací předaných na policejní úrovni - § 20 ZMJS),
- § 48/7 ZMJS - rozšíření možnosti justičního orgánu příslušného k vyřízení žádosti o právní pomoc provést úkon právní pomoci mimo svůj obvod sám – nesnese-li věc odkladu nebo z jiného důležitého důvodu (např. potřeba koordinace).
- KSZ - KS (§ 48/8 ZMJS) může pověřit provedením jednotlivého úkonu i OSZ - OS, ale
 - vůči cizině je odpovědné za zkompletování a odeslání vyřízení žádosti KSZ - KS
 - je-li nutné k provedení úkonu v př.ř. rozhodnutí soudu, návrh soudu podává KSZ, které žádost vyřizuje – viz čl. 75 POP č. 10/2013 (všechna rozhodnutí týkající se jedné žádosti rozhoduje jeden soudce)

II. Příslušnost více KSZ, KS není-li přímý právní styk

- je-li k vyřízení žádosti o PP je současně místně příslušných několik KSZ nebo KS, není-li stanoven MS přímý právní styk (§ 48/6 ZMJS), ústřední orgán určí místní příslušnost
- dvě hlavní kritéria – množství a náročnost úkonů právní pomoci

II. Příslušnost více KSZ, KS v přímém styku

- platí pravidlo předstižení (§ 48/6 ZMJS)
- je-li zřejmé, že úkony mají být prováděny v obvodech více KSZ – poslat žádost o PP jen na jedno KSZ! - za vyřízení bude odpovědné jen jedno KSZ, které bude koordinovat provádění úkonů

II. Výjimky z příslušnosti KSZ, KS v jehož působnosti má být proveden úkon

- žádost spočívající jen v doručení písemnosti – **OSZ, OS** v jehož obvodu působnosti je adresa, kam má být doručeno (§48/5 ZMJS)
- přeshraniční odposlech – **KS Praha**, v př.ř. na návrh **KSZ Praha** - § 64/1 ZMJS
- sledování zásilky – **KSZ Praha** - § 65/1 ZMJS + čl. 10/2 bil. sml.
- přeshraniční sledování – jen **KSZ Praha** - § 63/3 ZMJS + čl. 9/2 bil. sml.
- skryté vyšetřování (předstíraný převod) - jen **VSZ Praha** - § 59/5, § 60/5 a § 61/1,3 ZMJS + čl. 12 bil. sml.
- skryté vyšetřování (agent) - jen **VS Praha** na návrh **VSZ Praha** - § 59/3, § 60/3 a § 61/1,2 ZMJS + čl. 11 bil. sml.
- žádosti jiných než členských států EU o poskytnutí informací z evidence RT příslušnost **NSZ** a **MSp** - § 66/2 ZMJS

II. Výjimky z příslušnosti KSZ, KS, v jehož působnosti má být proveden úkon

- SVT
 - dohodu sjednává a uzavírá jen **NSZ**
 - všechny požadované úkony provádí dozоровý SZ, který je vedoucím týmu v ČR
 - je-li třeba provést úkon, který je oprávněno povolit (či podat žádost k soudu) jen specializované SZ (např. KSZ Praha pro přeshraniční sledování, sledování zásilky, VSZ Praha předstíraný převod, agent), dozоровý SZ, který je vedoucím týmu v ČR, se obrátí s tímto požadavkem na KSZ v Praze, ev. VSZ v Praze

II. Právní podmínky vyřízení žádosti o PP

- V § 47/2 ZMJS stanoven výčet úkonů právní pomoci, jejichž provedení je podmíněno požadavkem **oboustranné trestnosti**; hlavním kritériem intenzita zásahu do práv osoby, který je s těmito úkony spojen; aplikuje se metoda tzv. analogické transpozice („skutek by byl trestný i podle práva ČR“, nikoli tedy skutek, který je trestný i podle práva ČR).
- Ustanovení § 47/2 ZMJS se uplatní v bezesmluvním styku zcela, u styku na základě mezinárodní smlouvy (viz § 2/d) ZMJS), pokud to mezinárodní smlouva nevyklučuje (viz § 3/2 ZMJS).

II. Použití ustanovení právního řádu cizího státu - § 49, § 50

- § 49 ZMJS - obecná zásada, že OČTŘ ČR jako orgány dožádaného státu postupují podle vlastního právního řádu (*locus regit actum*) + výjimka z této zásady - připuštění použití právního řádu cizího státu za účelem zajištění důkazní použitelnosti výsledku PP v dožadujícím státě - je vázána na žádost dožadujícího státu + lze uplatnit obecný důvod pro odmítnutí spolupráce podle § 5 ZMJS (výhrada veřejného pořádku, resp. ochrany zájmů ČR).
- § 50 ZMJS dvě konkrétní výjimky ze zásady *locus regit actum* v podobě výslechu svědka nebo znalce **pod přísahou** a nově výpovědi svědka nebo znalce ve formě **písemného místopřísežného prohlášení** – namísto výslechu (na žádost cizího státu, týká se svědka a znalce, podmínka jejich souhlasu s touto formou výpovědi - od výslechu se liší jen formou, nikoli podstatou, takže následky křivé výpovědi jsou stejné

II. Účast cizozemských orgánů a dalších osob při úkonech pr. pom. - § 51

- § 51/1 ZMJS obecně vyloučeno provádění úkonů tr. ř. na území ČR cizozemskými orgány (projev státní suverenity) - dílčí výjimky, kdy se připouští opak, např. přímé doručení písemnosti (viz § 52/4 ZMJS), výslech prostřednictvím videokonferenčního zařízení a telefonu na žádost cizího státu (viz § 58 ZMJS), přeshraniční sledování cizozemským orgánem (viz § 63 ZMJS) nebo přeshraniční odposlech (viz § 64 ZMJS).
- § 51/2,3 ZMJS - umožněna přítomnost zástupců orgánů dožadujícího státu a dalších osob, které se účastní tr. ř. v dožadujícím státě, při úkonu PP prováděném na území ČR – na základě souhlasu, který nově uděluje výlučně justiční orgán příslušný k vyřízení žádosti o PP (i v případě styku přes ústřední orgány) - jde o pasivní přítomnost, spočívající ve sledování průběhu úkonu; u výslechu umožněno kladení doplňujících otázek prostřednictvím vyslychajícího OČTŘ, stanovena nepřípustnost otázek, které jsou v rozporu s tr. ř. (např. sugestivní nebo kapciózní otázky – viz § 92/3 či § 101/3 tr. ř.). Obvykle jde o přítomnost obhájců (realizace práva na obhajobu), někdy i orgánů dožadujícího státu (zejména pro lepší objasnění věci).

II. Doručení písemnosti v ČR - § 52 ZMJS

- Obecně doručování na základě žádosti o PP, výjimka – přímé doručování poštou podle § 52/4 ZMJS vázána na MS, nebo na předchozí souhlas ministra spravedlnosti (viz § 4/4 ZMJS – vztahuje se ke státům, nikoli ke každému doručení zvlášť, podmínkou záruka vzájemnosti).
- § 52/1 ZMJS povinnost doručovat písemnosti adresátům v ČR v jazyce nebo s překladem do jazyka, o němž lze vzhledem k okolnostem případu předpokládat, že mu adresát rozumí
- u písemností doručovaných na základě žádosti o PP stanoven v § 52/2 ZMJS postup justičního orgánu příslušného k vyřízení žádosti, pokud není splněn požadavek § 52/1 ZMJS (vyžádání překladu od dožadujícího státu, zajištění překladu justičním orgánem ČR, nebo doručení bez překladu s možností odmítnutí převzetí), v § 52/3 ZMJS pak způsob doručení písemnosti – obecně zásada *locus regit actum*, doručení do vlastních rukou nebo protokolární doručení na výslovnou žádost dožadujícího státu.
- § 52/5 ZMJS neúčinnost pohrůžek donucením v písemnostech cizozemských orgánů doručovaných na území ČR – obojí se týká písemností doručovaných na základě žádosti o PP i přímo poštou

II. Odklad a odmítnutí právní pomoci – § 53, § 54 ZMJS

- Obojí provádí justiční orgán příslušný k vyřízení žádosti o PP, a to opatřením (rozhodnutí se nevydává), u odmítnutí si musí vyžádat předchozí stanovisko ústředního orgánu, nejde-li o přímý styk (viz § 53/1 a § 54/1,2 ZMJS); obojí je třeba dožadujícímu státu řádně vysvětlit (viz § 53/2 a § 54/3 ZMJS).
- **Odklad** z důvodu ohrožení tr. ř. vedeného v ČR (pokud by např. okamžité provedení požadovaných úkonů mohlo narušit plánovaný postup objasňování nebo vyšetřování), nebo dočasné nemožnosti provedení úkonu PP (z důvodů faktických i právních, např. je-li žádáno o zajištění důkazů, které již byly zajištěny pro účely jiného tr. ř.).
- **Odmítnutí** z důvodu neodstraněných vad žádosti (např. chybí otázky pro vyslychanou osobu, nejsou dostatečně specifikovány prostory, v nichž má být provedena domovní prohlídka, nebo její účel), požadovaný úkon nelze podle právního řádu ČR provést (není právním řádem ČR upraven), z jiného závažného důvodu (např. úkon nelze provést vůbec nebo pouze za neúměrných finančních nákladů nebo za poškození jiných důležitých zájmů).

II. Poskytnutí informace a důkazu bez žádosti - § 56 ZMJS

- **Předání spontánní informace** do cizího státu (viz § 56/1,2 ZMJS) – nedochází k předání celého tr. ř., ale pouze dílčích informací nebo důkazů bez vlivu na běh tr. ř. vedeného v ČR (zpravidla se informace poskytuje pro tr. ř. týkající se jiného skutku, než pro který je vedeno tr. ř. v ČR)
- podmínkou je, že nedojde k ohrožení účelu tr. ř. vedeného v ČR (zejména aby nebyl narušen plánovaný postup objasňování nebo vyšetřování). V případě omezení využití předávaných informací nutno ještě před jejich předáním ověřit u cizozemského orgánu, zda s omezujícími podmínkami (např. zásada speciality) souhlasí.
- **Předání trestního oznámení** do cizího státu (viz § 56/3 ZMJS – postup obdobně podle § 56/1,2 ZMJS) – stát, který je předává, nevede tr. ř. pro skutek, jehož se toto oznámení týká, tento skutek zpravidla ani nespadá do působnosti jeho TZ, jedná se tedy pouze o předání informací, které mohou vést k tr. ř. ve státě, jemuž jsou předávány.

III. Zvláštní ustanovení o některých úkonech právní pomoci

- u řady úkonů právní pomoci ZMJS stanoví další podmínky a postupy pro vyžadování a poskytování této spolupráce + další podmínky mohou být stanoveny mezinárodní smlouvou

III. Výslech prostřednictvím videokonferenčního zařízení a telefonu - § 57 a 58 ZMJS

- odstraněna podmínka MS, takže nově jej lze aplikovat i v bezesmluvním styku;
- výslech podezřelého nebo obviněného prostřednictvím videokonferenčního zařízení a výslech svědka nebo znalce prostřednictvím telefonu nově **není** vázán na jejich souhlas (inspirace § 111a tr. ř. - mezinárodní smlouvy však podmínku souhlasu nadále stanoví);
- silnější postavení justičního orgánu ČR přítomného při výslechu prováděném prostřednictvím videokonferenčního zařízení nebo telefonu (podle § 444/5 tr. ř. mohl v případě porušení základních zásad trestního řízení nebo zájmů ČR pouze upozornit na toto porušení, § 58/6 ZMJS mu umožňuje přijmout opatření, aby výslech nadále probíhal v souladu s těmito zásadami, případně výslech ukončit).

III. Odposlech telekomunikačního provozu

- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS
- povolováno soudem za podmínek stanovených § 88 tr. ř. (horní hranice nejméně 8 let, nejde-li o vyjmenované TČ nebo TČ, k jejichž stíhání zavazuje ČR mezinárodní smlouva + mají-li být zjištěny významné skutečnosti, které nelze získat jinak či by dosažení tohoto účelu bylo podstatně ztížené)
- k žádosti o PP je třeba připojit rozhodnutí slovenského soudu o povolení odposlechu (čl. 18/3/b Úmluvy 2000)
- přeshraniční odposlech – souhlas uděluje **KS Praha, v př.ř. na návrh KSZ Praha** (§ 64 ZMJS)

III. Přeshraniční pronásledování

- Přeshraniční pronásledování (před ZMJS v § 435 tr. ř.) přesunuto do § 26/1/i),3 a § 92/5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, neboť je institutem policejní spolupráce.

III. Přeshraniční sledování

- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS (úmyslný trestný čin – čl. 9/1 bil.sml.)
- sledování osob je v ČR prováděno výlučně na základě § 158d tr.ř. – jsou-li pořizovány obrazové zvukové či jiné záznamy, sledování povoluje SZ, je-li zasahováno do nedotknutelnosti obydlí či listovního tajemství, sledování povoluje soudce
- přeshraniční sledování je považováno jen za formu mezinárodní justiční spolupráce (nikoli jen za formu mezinárodní policejní spolupráce)
- přeshraniční sledování, kdy orgány jednoho státu vstupují na území druhého státu (viz § 62/1-4 a § 63/1-4 ZMJS), je vázáno na MS
- nová je výslovná úprava přeshraničního sledování prováděného výlučně technickými či jinými prostředky (typicky GPS) bez toho, že by orgán jednoho státu vstoupil na území druhého státu (viz § 62/5 a § 63/5 ZMJS) – přiměřené použití ustanovení o klasicky prováděném přeshraničním sledování, avšak bez podmínky MS („technické sledování“ – čl. 9/9 bil.sml.)

III. Sledovaná zásilka

- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS
- sledovaná zásilka v § 65/1 ZMJS - nově výslovně stanovena zvláštní místní příslušnost **KSZ v Praze** k rozhodování o nařízení sledování zásilky a provádění souvisejících úkonů v případě sledování zásilky pro účely trestního řízení v cizím státě na základě žádosti o právní pomoc;
- § 65/3 ZMJS – pokud není zajištěno, že cizozemský orgán převezme sledování zásilky, je třeba ji zadržet

III. Utajované informace

- UI ve stupni D, T a PT může SZ do ciziny předávat prostřednictvím NBÚ (§ 74 (2) zák. č. 412/2005 Sb.), nestanoví-li zákon nebo mezinárodní smlouva něco jiného (čl. 17 bil.sml. – až do stupně D lze předávat přímo kurýrem nebo certifikovaným el. zařízením)
- nařízení vlády č. 522/2005 Sb. - podle § 1 (2) při posuzování, zda informace uvedená v příloze je informací utajovanou, je rozhodné, zda její případné vyzrazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro zájem České republiky nevýhodné (příl. č. 1 a 7 uvádí seznam procesních úkonů, které mají být utajovány za splnění podmínky v § 1 (2) nařízení vlády)
- tj. není stanovena podmínka automatického utajování pouze z důvodu aplikace konkrétního úkonu dokazování
- není stanovena povinnost přístupu k informacím z př.ř. - § 11(4)(a)(6) zákona o svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb.) + odepření nahlédnutí do spisu (§ 65/2 tr. ř.)

III. Přibrání znalce – znalecký posudek

Lze přibrat:

- na základě žádosti o PP – dožádaný stát uplatňuje své donucovací pravomoci + může žádat proplacení mimořádných nákladů
- je-li umožněno přímé doručení poštou, lze přibrání zaslat znalci poštou - dožádaný stát nevstupuje do tohoto procesu se svými donucovacími pravomocemi – dožadující stát platí znalce přímo

III. Předběžné zajištění věci

- Předběžné zajištění věci před doručením žádosti o PP (před ZMJS upraveno v § 441a tr. ř.) přesunuto do § 34a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, neboť je institutem policejní spolupráce; nově lhůta až 60 dnů, širší možnosti vydání předběžně zajištěné věci.

III. Zajištění a předání věcného důkazu

- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS
- prováděno podle § 78 a 79 tr.ř.
- § 67 /1 ZMJS – za účelem dokazování lze předat na nezbytně nutnou dobu + požádat o vrácení (vzdát se vrácení lze pouze v případě, že tomu nebrání práva třetích osob)
- § 67/2 ZMJS – dočasné odložení provedení nebo předání jen na stanovenou dobu, je-li věci třeba pro tr.ř. vedené v ČR
- § 67/3 ZMJS – je-li věc již zajištěna pro účely tr.ř. vedeného v ČR, je možné věc do ciziny předat k dokazování jen za souhlasu dozorového SZ
- lze použít zajišťovací příkaz EU (§ 226 a násl. ZMJS)

III. Vrácení věci poškozenému

- jen žádost o PP - nelze aplikovat zajišťovací příkaz EU (§ 226 a násl. ZMJS)
- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS
- prováděno podle § 78 a 79 tr.ř.
- § 68 ZMJS – ověření důvodu trvání zajištění (zrušení zajištění, pokud cizozemský orgán na opakované dotazy v přiměřené době nereaguje)
- aplikace čl. 8 Úmluvy 2000 nebo čl. 12 DDP
- je na poškozeném, aby si vrácenou věc v cizině převzal

III. Zajištění nároku poškozeného v tr.ř.

- jen žádost o PP - nelze aplikovat zajišťovací příkaz EU (§ 226 a násl. ZMJS)
- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS
- prováděno podle § 47 – 49 tr. ř. (v případě přiznání nároku může zajištění trvat 4 měsíce od nabytí právní moci rozsudku)
- § 68 ZMJS – ověření důvodu trvání zajištění (zrušení zajištění, pokud cizozemský orgán na opakované dotazy v přiměřené době nereaguje)
- žádost o výkon rozhodnutí v cizině podává poškozený
- výkon rozhodnutí soudu o tomto nároku se řídí nařízením Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22.12.2000 (Úř. v. L 12 ze dne 16. 1. 2001, s. 1)

III. Zajištění „výnosu“ a náhradní hodnoty

- žádost o PP nebo zajišťovací příkaz EU (§ 226 a násl. ZMJS) – není stanovena preference (v ČR obojí provádí KSZ)
- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS pro PP (výjimky z oboustranné trestnosti pro ZP – viz § 234 ZMJS)
- prováděno podle § 78 až 79f tr.ř.
- § 68 ZMJS – ověření důvodu trvání zajištění (zrušení zajištění, pokud cizozemský orgán na opakované dotazy v přiměřené době nereaguje)

III. Odklad příkazu klienta

- pravomoc FAU (administrativní typ FAU) odložit příkaz klienta na 3 + 3 dny
- podezření z legalizace výnosu nebo financování terorismu (nemusí být zahájeno tr.ř.)
- lze z koordinovat postup FAU, policejních a justičních orgánů v dožádaném i dožadujícím státě
- pouze za využití spolupráce s FAU došlo k úspěšnému zajištění ve vztahu k DK, EE, ...
- DE, AT – předběžné zajištění státním zástupcem před doručením žádosti o PP

III. Zajištění za účelem propadnutí majetku obviněného

- jen žádost o PP (ne zajišťovací příkaz EU - § 226 a násl. ZMJS)
- podmínka oboustranné trestnosti v § 47/2 ZMJS pro PP
- prováděno podle § 347 tr.ř.
- § 68 ZMJS – ověření důvodu trvání zajištění (zrušení zajištění, pokud cizozemský orgán na opakované dotazy v přiměřené době nereaguje)

III. Propadnutí věci, majetku

- **uznání cizozemského rozhodnutí** (§ 118 a násl. ZMJS)
- § 135 ZMJS – sdílení propadlého či zabraného majetku buď na základě MS nebo zaručení vzájemnosti
- **uznání konfiskačního příkazu EU** (§ 278 a násl. ZMJS)
- § 290 ZMJS – sdílení propadlého nebo zabraného majetku s členským státem

IV. Evropský vyšetřovací příkaz (EVP)

- novela ZMJS byla předložena Poslanecké sněmovně + bude třeba prohlášení ČR k čl. 26 odst. 4 Úmluvy z r. 1959
- EVO nahradí z velké části žádosti o PP (kromě SVT, vrácení věci poškozenému, zajištění věcí za účelem propadnutí, doručení)
- rozsah nahrazení MS? – konzultace se smluvními státy před sdělením Komisi (např. ČR by aplikovala EVO i na přeshraniční sledování, ale na „technické přeshraniční sledování“ bil. smlouvu - jde o vyšší úroveň spolupráce, která není upravena nařízením o EVP)